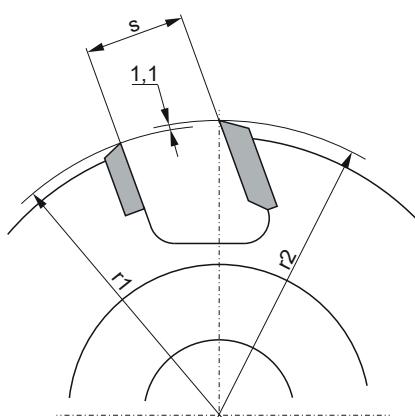

08

Technické informace

Nástroje VYDONA jsou konstruovány tak, aby zajistily bezpečnost pracovníka při frézování. Konstrukce nástrojů vychází ze dvou druhů pracovních posuvů při frézování, které dělíme do dvou skupin:

- frézování s ručním posuvem MAN
- frézování se strojním posuvem MEC

1.1 Nástroje pro ruční posuv

Nástroje pro ruční posuv jsou konstruovány tak, aby byla redukována možnost tzv. zpětného kopnutí obráběného dílce.

To je zabezpečeno následujícími konstrukčními úpravami:

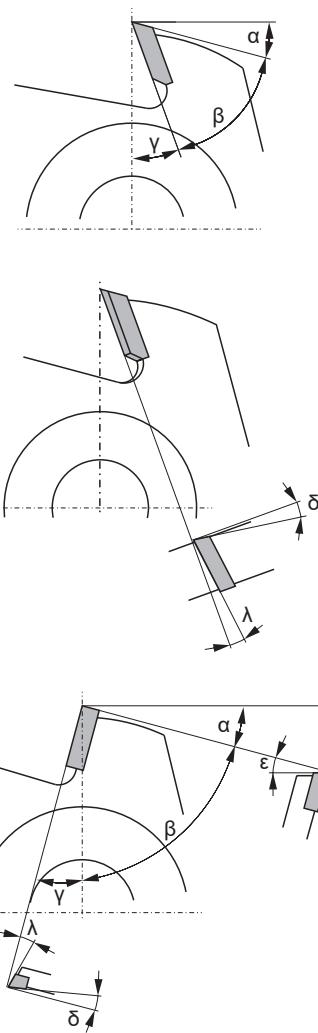
- limitovanou šírkou zubové mezery „s“
Ta je definována jako maximální vzdálenost mezi omezovačem třísky a řezným plátkem v závislosti na průměru nástroje.
- rozdílem řezného a omezujícího poloměru „r2 - r1“, který by měl být do 1,1 mm.
Nástroje pro ruční posuv jsou označeny na těle frézy zkratkou MAN (MANUAL FEED).

1.2 Nástroje pro strojní posuv

Strojní posuv je termín, kterým označujeme nástroje, u kterých je přes strojní mechanismus zajištěn posuv obráběného dílce (podávací zařízení).

Tyto nástroje nejsou limitovány zubovou mezerou ani omezovači proti zpětnému kopnutí, ale splňují veškerá bezpečnostní opatření pro jejich použití. Nástroje pro strojní posuv jsou označeny na těle frézy zkratkou MEC (MECHANICAL FEED).

\ 2. Geometrie řezné části a směry frézování

2.1 Geometrie břitu

α = úhel hřbetu

β = úhel břitu

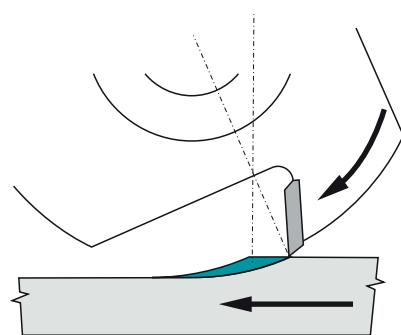
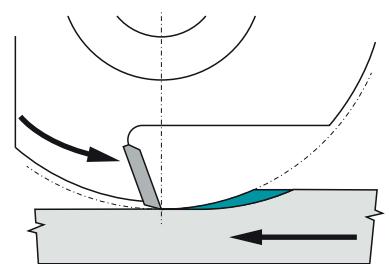
γ = úhel čela

δ = úhel bočního podbrusu

ϵ = úhel zkosení

λ = úhel sklonu ostří (axiální úhel)

2. Geometrie řezné části a směry frézování //

2.2 Frézování v závislosti otáčení frézy a posuvu obráběného dílce

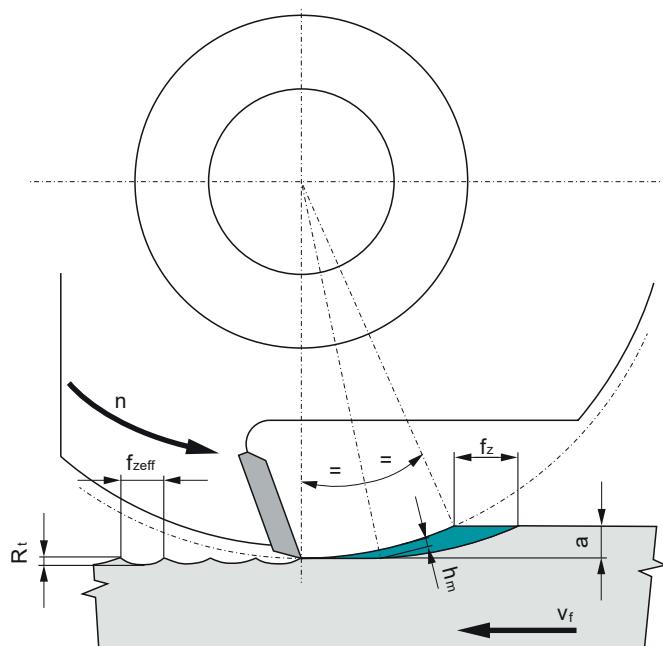
a) Nesousledné frézování

Fréza se otáčí proti směru posuvu. Průřez třísky se postupně zvětšuje od nuly do maximální tloušťky. Nevýhodou je, že břít zuba na začátku řezu klouže po obroběné ploše, odírá se, zahřívá a otupuje. Pak vnikne do dílce, což zhoršuje jakost opracování a celkovou životnost ostří nástroje. Výsledná řezná síla směřuje ven z obráběného dílce, což je nepříznivé u frézování proti směru vláken. Tento druh frézování se především používá u nástrojů s ručním posuvem MAN.

b) Sousedné frézování

Fréza se otáčí ve směru posuvu. Břity zubů se postupně zařezávají od maximální tloušťky třísky a končí na obroběné ploše. Plochy takto obroběné jsou hladší a ostří nástroje dosahuje vyšší životnosti. Řezná síla působí příznivěji, neboť směřuje do obráběného dílce. Nevýhodou sousedného frézování jsou silové rázy při záběru každého zuba, což vyžaduje frézky a podávací zařízení tuhých konstrukcí. Tento druh frézování se používá pouze u nástrojů se strojním posuvem MEC.

3. Základní vzorce, standardní parametry nástrojů //

Základní vzorce, standardní parametry nástrojů

$$\text{Řezný průměr [mm]} \quad D = (1000 \cdot v_c) / (n \cdot \pi)$$

$$\text{Otáčky [ot/min]} \quad n = v_c \cdot 1000 / (\pi \cdot D)$$

$$\text{Řezná rychlosť [m/min]} \quad v_c = \pi \cdot D \cdot n / 1000$$

$$\text{Rychlosť posuvu [m/min]} \quad v_f = f_z \cdot n \cdot z / 1000$$

$$\text{Posuv na zub [mm/zub]} \quad f_z = (1000 \cdot v_f) / (n \cdot z)$$

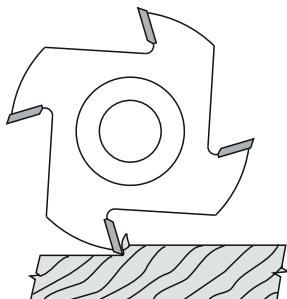
$$\text{Posuv na otáčku [mm/ot]} \quad f_n = f_z \cdot z = (1000 \cdot v_f) / n$$

...o jakou vzdálenost se nástroj posune za jednu celou otáčku

$$\text{Teoretická drsnost [mm]} \quad R_t = f_z \cdot 2 / (4 \cdot D)$$

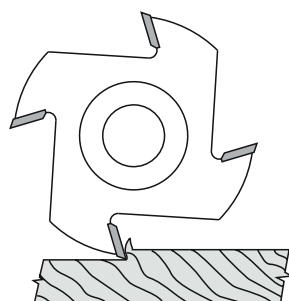
$$\text{Tloušťka třísky [mm]} \quad h_m = f_z \cdot \sqrt{(a_e / D)}$$

$$\text{Radiální hloubka řezu [mm]} \quad a_e$$

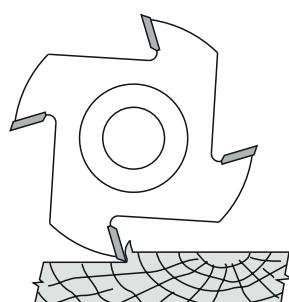
a) Frézování ve směru vláken

Tento způsob je jednoduchý a dosahuje se velmi pěkného povrchu při vysokých řezných rychlostech.

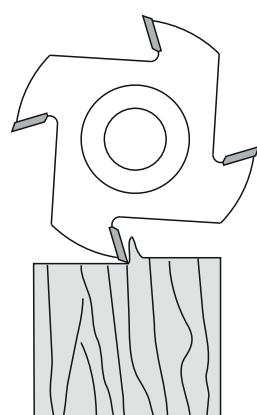
b) Frézování proti směru vláken

Tento způsob frézování je velmi obtížný, neboť zde dochází ke zdvihání vláken. Tomuto způsobu bychom se měli vyhnout např. změnou směru otáčení a změnou způsobu frézování (jako je sousledné či nesousledné frézování).

c) Frézování přes vlákna

Jednoduché frézování s vlnitým a drsným povrchem.

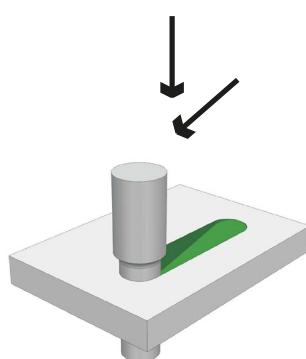

d) Frézování konce vláken

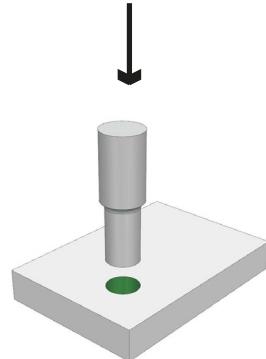
Při tomto frézování se vlákna frézují vertikálně a při vyjízdění frezy z materiálu dochází k vyštipování vláken. Frézování na stroji je problematické a používají se pouze malé frézovací rychlosti.

Stopkové nástroje – způsob najízdění do materiálu

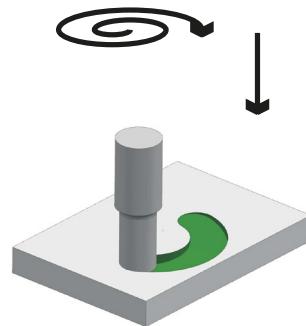
Sestupné najízdění

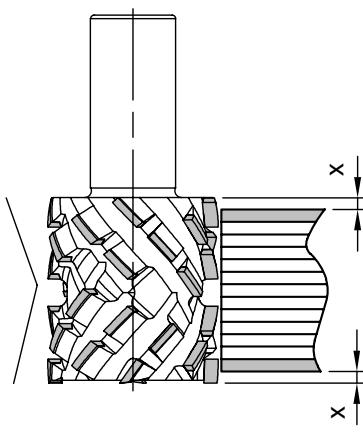
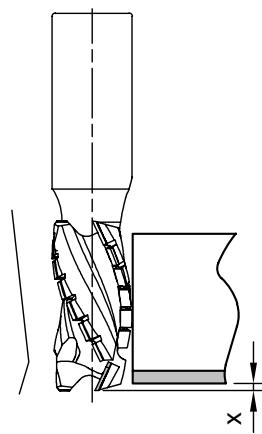
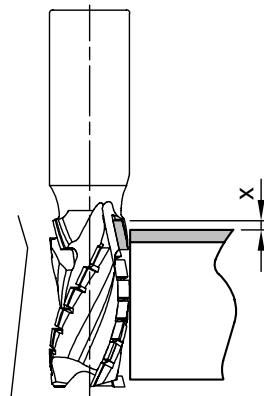
Zavrtávání přímé

Spirálové zavrtávání

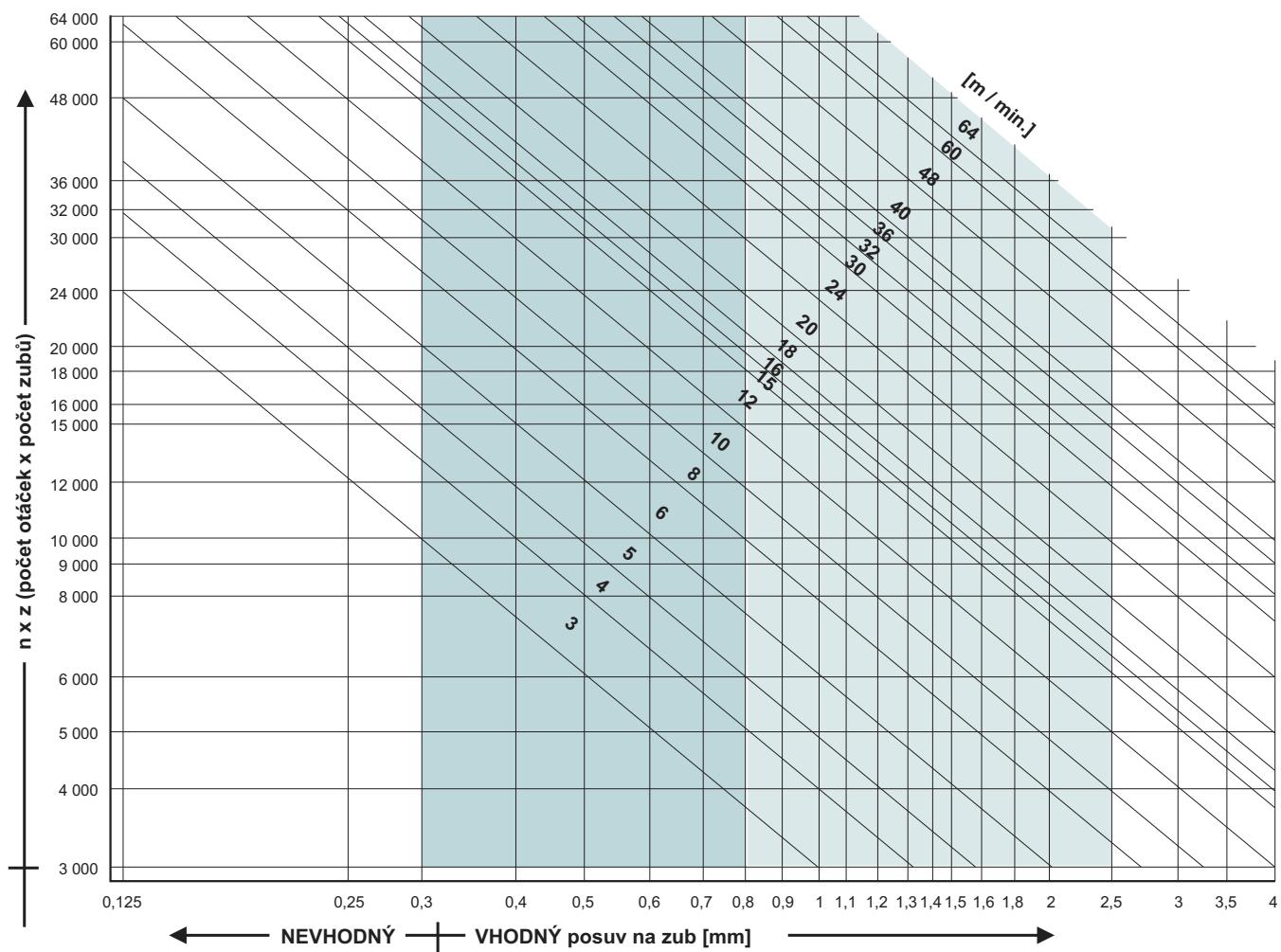
V závislosti na referenční hraně materiálu – horní – spodní – oboustranné
je minimální doporučená hodnota seřízení přes referenční hranu $x = 1,5$ mm

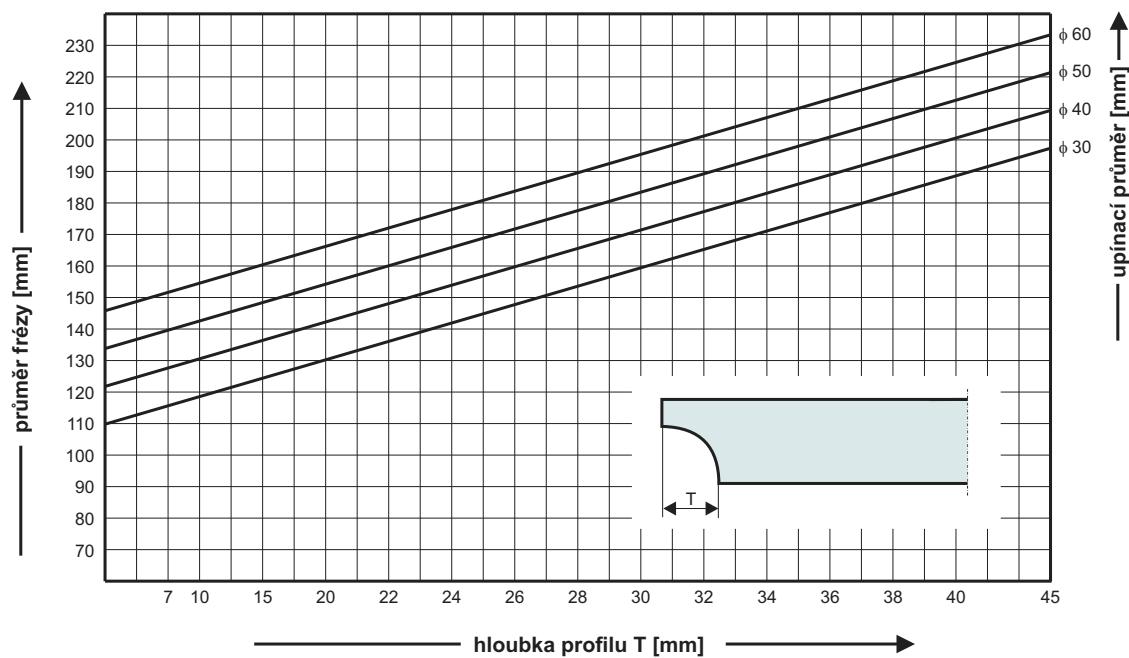
\Diagram posuvů při frézování v závislosti na počtu zubů a otáček

08 Technické informace

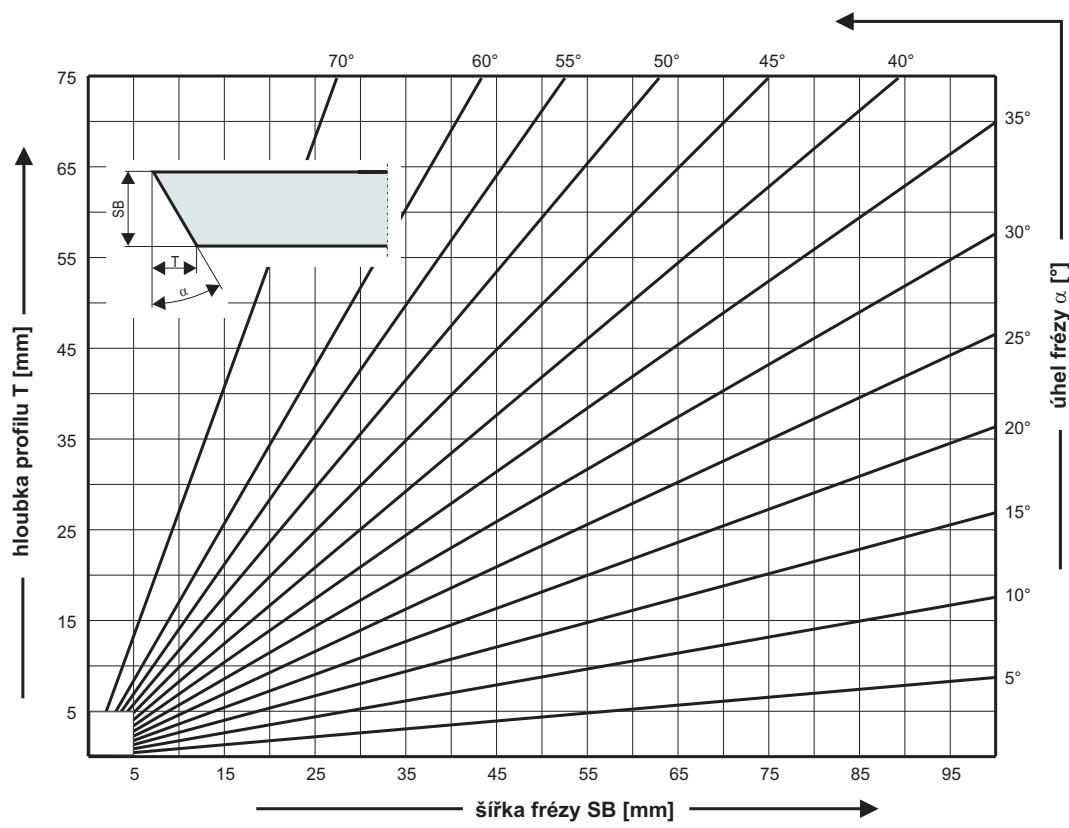
Posuv mm	Kvalita povrchu
0,3-0,8	hladký povrch
0,8-2,5	středně hladký povrch
2,5-4,0	hrubý povrch

**Diagram minimálního průměru frézy
při dané hloubce profilu //**

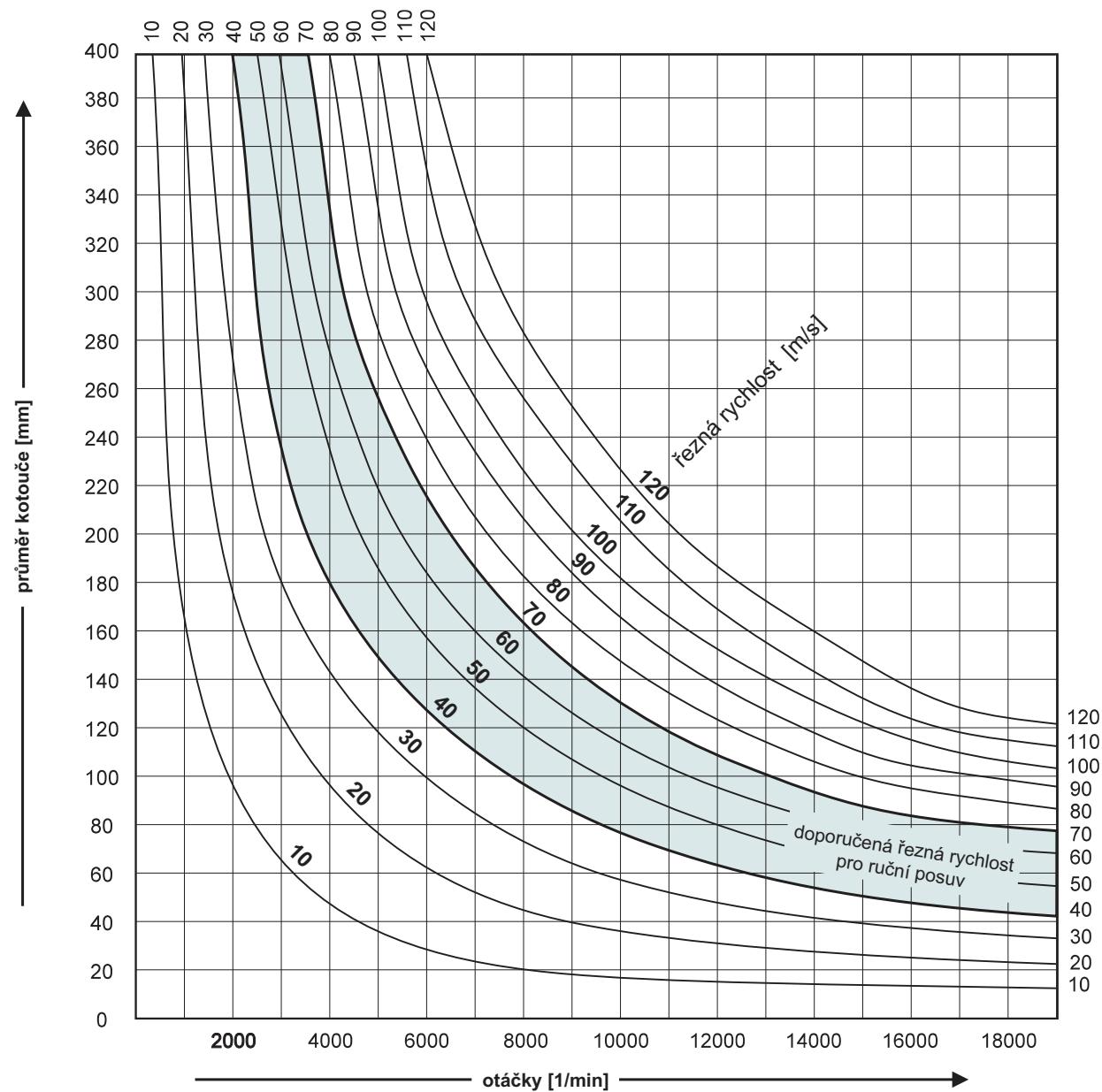
**Diagram určující hloubku profilu
při daném úhlu a šířce frézy //**

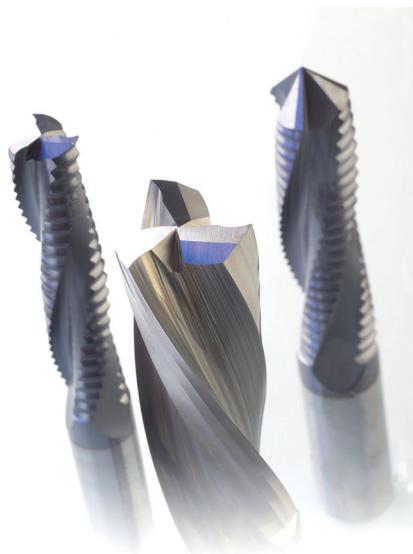

\ \ Doporūčená řezná rychlosť v závislosti na průměru nástroje a počtu otáček

08 Technické informace

Obráběný materiál	Fréza HS m/s	Fréza HW m/s	Pila HW m/s
měkké dřevo	50-80	60-90	70-100
tvrdé dřevo	40-60	50-80	70-90
dřevotříška	-	60-80	60-80
povlakována dřevotříška	-	60-80	60-80

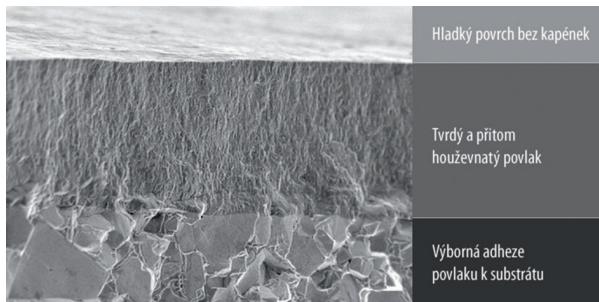
Řezné povlaky V-maxx pro obrábění

Představujeme nové, vysoce efektivní povlaky pro řezné nástroje k obrábění masivního dřeva, dřevotřískových a dřevovláknitých desek (MDF, DTD ...). U povlakovaného nástroje lze díky vysoké tvrdosti a otěruvzdornosti dosáhnout vyšší životnosti řezné hrany a také vlivem výrazně nižšího koeficientu tření k nižšímu tepelnému zatížení břitu.

Řezné povlaky V-maxx jsou výsledkem vlastního vývoje a testování ve spolupráci s předními evropskými povlakovacími centry.

Hlavní výhody povlaků V-maxx:

- vysoká tvrdost
- vysoká tepelná odolnost a stálost
- extrémně hladký povrch
- nízký koeficient tření

Řezný povlak V - maxx S

Základem řezného povlaku V-maxx S je technologie PVD (physical vapour deposition). Příslušné chemické prvky jsou odprášeny z pevného stavu do plynného cíleným bombardováním zdrojového terče právě těmito prvky. Výsledkem je světle zlatá barva o tloušťce vrstvy 0,003 mm a tvrdosti HV = 2300 HV. Povlak je použitelný pro HW monolitní frézy nebo vrtáky, břítové destičky, ale také HS nože a frézy.

Díky nižšímu tření na řezných plochách nástroje nacházíme využití při obrábění masivního exotického dřeva, dřevotřískových a dřevovláknitých desek (MDF, DTD...).

Řezný povlak V - maxx H

Povlak V-maxx H označuje fyzikální povlak vytvořený technologií PVD (physical vapour deposition). Příslušné chemické prvky jsou odprášeny z pevného stavu do plynného cíleným bombardováním zdrojového terče právě s těmito prvky. Výsledkem je šedo-fialová barva o tloušťce vrstvy 0,003-0,004 mm dle typu nástroje a tvrdosti 3700 HV.

Povlak je použitelný pro HW břítové destičky a monolitní stopkové frézy nebo vrtáky a také HW frézy s napájenými břítovými destičkami.

Uplatnění nachází v oblasti obrábění masivního exotického dřeva, dřevotřískových a dřevovláknitých desek (MDF, DTD ...), ale také grafitu a desek ze skelných a uhlíkových vláken.

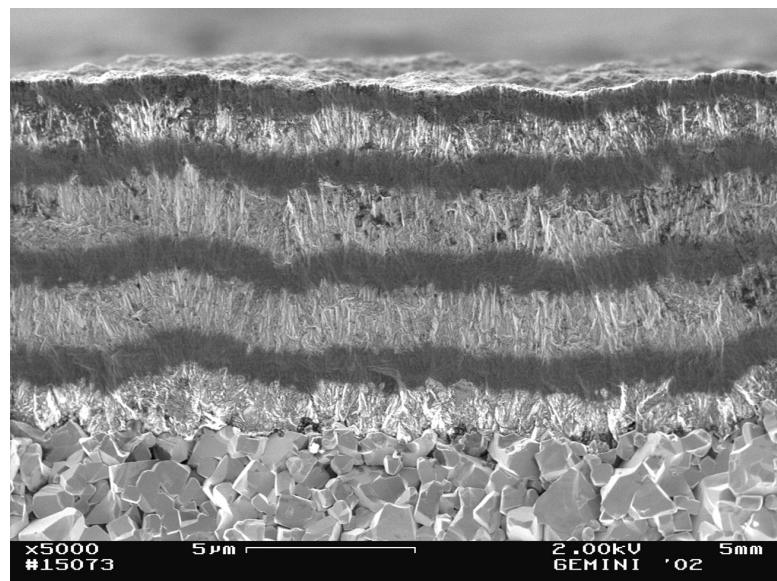

Řezný povlak V - maxx D

Povlak V-maxx D označuje diamantový povlak, který zajišťuje mnohonásobně vyšší životnost řezného nástroje ve srovnání s nástroji s běžným povlakem. Je vytvářen technologií CVD (chemical vapour deposition), kde se jedná o výsledek syntézy diamantu z plynné fáze při působení vysoké teploty. Výsledkem je tmavá, grafitová barva povlaku o tloušťce 0,009 mm a tvrdosti vrstvy až 10 000 HV.

Povlak je použitelný pro vybrané typy HW břítových destiček a monolitních stopkových fréz nebo vrtáků.

Uplatnění nachází v oblasti obrábění masivního exotického dřeva, dřevotřískových a dřevovláknitých desek (MDF, DTD ...), ale také grafitu a desek ze skelných a uhlíkových vláken.

$\varnothing, D$	– průměr [mm] – úhel [°]
ap AS	– šířka záběru hl. ostří nástroje [mm] – asymetrické uspořádání řezných zubů
B BO	– délka upínacího otvoru [mm] – průměr upínacího otvoru [mm]
CNC	– Computer Numeric Control
DKN	– oboustranná drážka pro pero
H h h_{max}	– výška nože, řezného zuba [mm] – tloušťka obráběného materiálu [mm] – maximální tloušťka obráběného materiálu [mm]
L L1 LH	– celková délka nástroje [mm] – délka spodní řezné hrany [mm] – smysl otáčení proti směru chodu hodinových ručiček
M MAN MEC MK	– metrický závit – ruční posuv – strojní posuv – Morse kužel
n n_{max} NL	– otáčky/min – maximální otáčky/min – délka řezné (pracovní) části nástroje [mm]
RH	– smysl otáčení po směru chodu hodinových ručiček
S SB SY	– průměr stopky [mm] – délka řezné části nástroje [mm] – symetrické uspořádání řezných zubů
T	– hloubka profilu [mm]
v_f	– posuv [m/min]
Z	– počet zubů (není shodný s počtem řezných hran)

Značky některých skupin řezných materiálů (podle EN 847-1)

SP	– Legovaná nástrojová ocel
HL	– Vysokolegovaná nástrojová ocel
HS	– Rychlořezná ocel
HW	– Nepovlakováný slinutý karbid
HC	– Povlakováný slinutý karbid
ST	– Stelity
DP	– Polykrystalický diamant (PCD, DIA)

Druhy obráběných materiálů

Měkké dřevo	Solid dry softwood
Tvrdé dřevo	Solid dry hardwood
Překližka	plywood
MDF	MDF
Dřevotřísa surová	Chipboard
OSB	OSB
Dřevotřísa dýhovaná DTD	Chipboard veneered
Dřevotřísa laminovaná LTD	Chipboard laminated
Dřevotřísa potažená papírem	Chipboard paper coated
MDF dýhovaná	MDF veneered
MDF laminovaná	MDF laminated
MDF potažená papírem	MDF paper coated
Kompozitní materiály, HPL, Trespa	
Termoplasty	
Cementotřískové desky	